

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.223/2014/5/I.

A Győri Ítéltábla a dr. Farkas László ügyvéd által képviselt **felperesnek** az Illés és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **I.r.,II.r., a III.r., a IV.r., a ...** által képviselt **V.r.** és a felszámoló biztos 1 felszámoló által képviselt **VI.r.** alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Veszprémi Törvényszék 2014. november 5. napján kelt 4.G.40.097/2013/34. számú ítélete ellen az I.r. alperes részéről 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Az I-V.r. alperesek elsőfokú perköltségben és a feljegyzett illetékben való marasztalását mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a II-III-IV.r. alperesnek személyenként 127.000. (Egyszázhuszonhétezer) Ft elsőfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I-II-III-IV.r. alperesnek személyenként 63.500. (Hatvanháromezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen a magyar államnak - az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására - 1.500.000. (Egymillió-ötszázezer) Ft elsőfokú, 2.500.000. (Kétmillió-ötszázezer) Ft másodfokú feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperest 2011. szeptember 27-én Cg.... cégjegyzékszámom jegyezték be a cégjegyzékbe, tagjai "A", "B" és "C", ügyvezetője 2012. május 29-ig "A" volt, majd 2012. szeptember 27-től a felszámolásának elrendeléséig "D". A felperes felszámolását az I.r. alperes 2012. december 18-án előterjesztett kérelmére 2013. július 16-i kezdő időponttal rendelték el.

Az I.r. alperest 2009. augusztus 31-én Cg.... cégjegyzékszámom jegyezték be a cégjegyzékbe, tagjai a felperes, és a IV.r. alperes, ügyvezetője 2013. április 1-ig "E" volt. Az I.r. alperes 2014. április 2-i kezdő időponttal felszámolás alatt áll.

A II.r. alperest 2011. szeptember 2-án Cg....cégjegyzékszámom jegyezték be a cégjegyzékbe, egyedüli tagja a IV.r. alperes, ügyvezetője alapításától kezdve "E".

A III.r. alperest 2007. január 16-án Cg....cégjegyzékszámom jegyezték be a cégjegyzékbe, egyedüli részvényese "E", aki egyúttal egyik vezető tisztségviselője is.

A IV.r. alperest 1994. szeptember 19-én Cg....cégjegyzékszámom jegyezték be a cégjegyzékbe, egyedüli tagja "E", aki egyúttal ügyvezetője is.

Az V.r. alperest 2009. december 4-én Cg....cégjegyzékszámom jegyezték be a cégjegyzékbe, tagjai ugyanazok a természetes személyek, mint a felperesi társaságnak, ügyvezetője "A" volt 2014. március 19. napjáig, amely időponttól kezdve az V.r. alperes felszámolás alatt áll.

A VI.r. alperest 2011. november 19-én Cg....cégjegyzékszámom jegyezték be a cégjegyzékbe, és 2012. február 22. napjáig - mások mellett - "B" és "A" is tagja volt, ügyvezetője 2013. március 14-ig "F" volt, mely időponttól kezdve a VI.r. alperes is felszámolás alatt áll.

A felperes és az I.r. alperes 2011. szeptember 27-én tagi hitelszerződést kötött, amely szerint a felperes 100.000.000,-Ft kölcsönt nyújtott az I.r. alperesnek, amit 2016. december 31-ig volt köteles visszafizetni.

A felperes mint készfizető kezes, az I-IV.r. alperesek mint hitelezők, valamint az V. és VI.r. alperesek mint adósok 2012. május 10-én egy „készfizető kezesi megállapodást” írtak alá. Ebben rögzítették, hogy:

- Az I.r. alperes és az V.r. alperes között 2010. november 30-án helyiségbérleti szerződés jött létre, amiből eredően az V.r. alperesnek 16.895.000,-Ft elismert, meg nem fizetett bérleti díjtartozása áll fenn a bérbeadó I.r. alperessel szemben.

- Az I.r. alperes és az V.r. alperes 2010. december 10-én engedményezési szerződést kötött, melyben az I.r. alperes az V.r. alperesre engedményezte a "G" Kft-vel szembeni, bérleti jogviszonyból eredő 4.016.597,-Ft összegű követelését. Ennek a 4.016.597,-Ft ellenértékét az V.r. alperes az I.r. alperesnek nem fizette meg, ezért az V.r. alperes elismerte, hogy ilyen összegű tartozása áll fenn az I.r. alperes felé.

- A II.r. alperes és az V.r. alperes között 2011. szeptember 8-án, szeptember 27-én és október 20-án ingó- és helyiségbérleti szerződések jöttek létre, ezekből eredően az V.r. alperesnek 15.368.396,-Ft elismert, meg nem fizetett bérleti díjtartozása áll fenn a bérbeadó II.r. alperessel szemben.

- A III.r. alperes és a VI.r. alperes között 2011. szeptember 8-án kölcsönszerződés jött létre, amely alapján a III.r. alperes 8.000.000,-Ft kölcsönt nyújtott a VI.r. alperesnek a mindenkori jegybanki alapkamat +3%-ával emelt mértékű ügyleti kamattal, amit a VI.r. alperesnek 2011. október 31-ig kellett volna visszafizetnie. A VI.r. alperes elismerte, hogy e kötelezettségének nem tett eleget, ezért a III.r. alperessel szemben 8.000.000,-Ft, lejárt és meg nem fizetett tőketartozása és az ezt terhelő, a kölcsönszerződésben kikötött mértékű ügyleti és késedelmi kamattartozása áll fenn a III.r. alperes felé.

- A IV.r. alperes és a V.r. alperes között 2012. március 8-án kölcsönszerződés jött létre, amely alapján a IV.r. alperes 6.420.644,-Ft kölcsönt nyújtott - közvetlenül a III.r. alperes részéről történő teljesítéssel az V.r. alperes adósaként a III.r. alperes felé fennálló kölcsöntartozása megfizetésére, a mindenkori jegybanki alapkamat +4%-kal emelt mértékű ügyleti kamattal. Az V.r. alperesnek a kölcsön összegét az ügyleti kamattal együtt 2012. március 31-ig kellett volna visszafizetnie. Az V.r. alperes elismerte, hogy e kötelezettségének nem tett eleget, ezért a III.r. alperessel szemben 6.420.644,-Ft lejárt, meg nem fizetett

tőketartozása, és a kölcsönszerződésben kikötött mértékű ügyleti, és késedelmi kamattartozása áll fenn a III.r. alperes felé.

- A III.r. alperes és az V.r. alperes között 2012. március 14-én kölcsönszerződés jött létre, amely alapján a III.r. alperes 5.000.000,-Ft kölcsönt nyújtott az V.r. alperesnek a mindenkorijegybanki alapkamat +4%-ával emelt mértékű ügyleti kamattal, amit neki 2012. március 31-ig kellett volna visszafizetnie, de ebből csak 1.900.000,-Ft-ot fizetett meg. Az V.r. alperes elismerte, hogy e kölcsönügyletből 3.100.000,-Ft összegű lejárt, meg nem fizetett tőketartozása, valamint az ezt terhelő, a kölcsönszerződésben kikötött mértékű ügyleti, továbbá késedelmi kamattartozása áll fenn a III.r. alperessel szemben.

A készfizető kezesi megállapodás 2. pontjában az V.r. és VI.r. alperes elismerte, hogy az 1. pontban rögzített tartozásaik állnak fenn az I-IV.r. alperesekkel szemben. A készfizető kezesi megállapodás **3. pontjában a felperes készfizető kezességet vállalt** az V. és VI.r. alperesnek - mint adósoknak - az I-IV.r. alperesek, mint hitelezők felé fennálló, a fenti - összesen 53.800.637,-Ft összegű tőketartozás, valamint az ezt terhelő ügyleti és késedelmi kamatok megfizetéséért.

A 2013. március 14-én kelt engedményezési szerződések szerint a II.r. alperes az I.r. alperesre engedményezte az V.r. alperessel szemben fennálló 15.368.396.Ft tőke és járulékai összegű követelését, a IV.r. alperes az V.r. alperessel szemben fennálló 6.420.644.Ft tőke és járulékai összegű követelését. A III.r. alperes szintén az I.r. alperesre engedményezte az V.r. alperessel szemben fennálló 5.554.574,-Ft összegű és a VI.r. alperessel szemben fennálló 8.000.000,-Ft és járulékiból álló követelését.

A felperes felszámolója az I.r. alperes részére nyújtott tagi hitelszerződést 2013. december 4-én felmondta, de eredménytelen hívta fel az I.r. alperest ennek a visszafizetésére. Az I.r. alperes a felperes felszámolási eljárásában összesen 78.561.099,-Ft hitelezői igényt jelentett be, amiből 56.255.209,-Ft összegű igényét a készfizető kezesi megállapodásra, és az engedményezési szerződésekre alapította.

A **felperes** 2013. december 2-án előterjesztett **keresetében** a 2012. május 10-én létrejött készfizető kezesi szerződést a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 40.§ (1) bekezdés b/ pontja alapján megtámadta, kérve annak az érvénytelenségének megállapítását, és ennek jogkövetkezményeként annak a megállapítását is, hogy emiatt nem áll fenn készfizető kezesi felelőssége. A készfizető kezesi szerződést a Ptk.200.§ (2) bekezdése alapján is érvénytelennek tartotta, mert nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik az olyan szerződés, amelyben a felperes „a vele összefonódásban álló adós gazdasági társaságok részére a vele szintén összefonódásban álló hitelező gazdasági társaságokkal szemben ingyenes készfizető kezességet vállal”, amivel vagyont terhelő ingyenes kötelezettségvállalást tett. Amennyiben pedig a készfizető kezességvállalás nem ingyenesen történt, „akkor feltételezhetően kötelezettségvállalása és az ellenérték között feltűnő értékaránytalanság van”, és a készfizető kezesi szerződés a Ptk.201.§ (2) bekezdése alapján is érvénytelen. Arra hivatkozott, hogy a felperes az V.r. és VI.r. alpereseknek az I-IV.r. alperesek mint hitelezők felé fennálló tartozásaiért vállalt készfizető kezességet, de e kötelezettségvállalást tartalmazó megállapodásban ellenérték nem szerepelt. Ebből következően a készfizető kezességet ingyenesen vállalta, ezért e szerződés a megtámadása

folytán a Cstv.40.§ (1) bekezdés b/ pontja alapján, az ingyenes kötelezettségvállalás miatt érvénytelen. A készfizető kezesi megállapodást aláíró társaságok között „összefonódások” is vannak, mert a készfizető kezes felperes tagjai ugyanazok a magánszemélyek, mint az V.r. alperesnek, és a felperes tagjai közül „B” és „A” tagjai voltak a VI.r. alperesnek is. A hitelező I.r. alperesnek tagja a készfizető kezes felperes és a IV.r. alperes is egyenlő arányban. A IV.r. alperes egyedüli tagja a II.r. alperesnek, a IV.r. alperes egyedüli tagja pedig az „E”, aki egyben a III.r. alperes részvényese is. Álláspontja szerint ezen „összefonódásokra” figyelemmel a keresettel támadott készfizető kezesi szerződést aláíró társaságok tekintetében a Cstv.40.§ (3) bekezdése alapján a „rosszhiszeműséget és az ingyenességet is vélelmezni kell”.

A II-III-IV.r. alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a támadott készfizető kezesi megállapodást az I-IV.r. alperesek, továbbá az V. és VI.r. alperesek között létrejött különböző visszterhes (bérleti-, engedményezési- és kölcsön-) szerződések előzték meg, melyeket a felek tételesen rögzítettek a megállapodásukban. A felperesi társaság tagjai valóban ugyanazok a személyek, mint az V.r. alperesnek, és „A” és „B” a VI.r. alperesnek is tagja volt. A támadott kezességi szerződés megkötésére éppen a felperes és az V. és VI.r. alperesek közötti „személyazonosság”, vagyis ugyanazon személyek érdekkörébe tartozó társaságok gazdasági érdeke szolgáltatott alapot, hiszen a felperesnek érdekében állt a vele egy cégcsoportba tartozó V. és VI.r. alperesi társaságok zavartalan működésének biztosítása. A Ptk.272.§-a szerint ugyanakkor a kezességi szerződéssel a kezes arra vállal kötelezettséget, hogy amennyiben a kötelezett nem teljesít, maga fog helyette teljesíteni. Ezért a készfizető kezesi szerződés alanyai a felperes, továbbá a főkötelezettségek jogosultjai, vagyis az I-IV.r. alperesek, a kezességi szerződés közöttük jött létre, függetlenül attól, hogy a kezességi megállapodást az V. és VI.r. alperesek is aláírták, mivel az okirat a tartozáselismerő nyilatkozataikat is tartalmazta. A fentiek miatt a Cstv.40.§ (1) bekezdés b/ pontja szerinti megtámadás esetén az ingyenesség vélelmének alapjául szolgáló körülményeket is a felperes és az I-IV.r. alperes vonatkozásában kell vizsgálni a készfizető kezességi szerződés tekintetében, nem pedig a felperes és az V-VI.r. alperes vonatkozásában. Ezt vizsgálva megállapítható, hogy a felperes, továbbá a II-IV.r. alperes között a Cstv.40.§ (3) bekezdésében meghatározott vélelem alapjául szolgáló tényállás nem áll fenn. Ugyanakkor a készfizető kezesi megállapodás nem minősül a Cstv.40.§ (1) bekezdés b/ pontjában írt ingyenes kötelezettségvállalásnak sem a bírói gyakorlat szerint. (Szegedi Ítéltábla Gf.30.163/2012/3., EBH 2010.2146) A kölcsönszerződést biztosító kezesség nem ingyenes jogügylet, mert a biztosított jogviszony visszterhessége folytán az maga is visszterhesnek minősül. A készfizető kezesi szerződés - a jelzálogszerződéshez hasonlóan - a főkötelmet biztosító kötelezettségvállalás, amelyet a főkötelem kötelezettjeinek, jelen esetben az V. és VI.r. alperesek felkérésére a felperes vállalt. E kezesi szerződés érvényességét nem érinti, hogy a kezességet a felperes milyen megfontolásból vállalta el a főkötelem kötelezettjének felkérésére. A főkötelmek visszterhes jellege miatt a készfizető kezes felperes irányában is fennmarad a visszterhesség, mert a Ptk.276.§ (1) bekezdése alapján, amennyiben kezesként a jogosultakat kielégíti a követelések, az azt biztosító és a kezességvállalást megelőzően keletkezett jogokkal, valamint a végrehajtási joggal együtt rászállnak. A készfizető kezesi megállapodás létrejöttét pedig az V. és VI.r. alperesek, mint adós főkötelezettek, továbbá az I-IV.r. alperesek, mint

hitelezők között létrejött visszterhes (engedményezési-, bérleti-, kölcsön-) szerződések előzték meg, ezért a visszterhes jellege a készfizető kezes felperes irányában is fennmaradt. **Az I., V. és VI.r. alperesek** az elsőfokú eljárásban érdemi ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy a peres felek között **Város 1-en** 2012. május 10-én létrejött „készfizető kezesi megállapodás” érvénytelen, és kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 635.000,-Ft perköltséget, és az államnak 1.500.000,-Ft eljárási illetéket. Határozatának indoklásában megállapította, hogy a készfizető kezes felperes és az adós V. és VI.r. alperesek tulajdonosi köre túlnyomórészt azonos, továbbá az I.r. alperesnek a felperes tagja, vezető tisztségviselője pedig az a **"E"**, aki a II., III. és IV.r. alperesnek is vezető tisztségviselője. A készfizető kezes, az adósok és a hitelezők azonos személyek befolyása alatt működtek. Ezért a Cstv. 40.§ (3) bekezdése szerinti törvényi vélelemre tekintettel az alpereseknek kellett volna bizonyítaniuk, hogy a készfizető kezességvállalás „nem rosszhiszeműen és ingyenesen” történt. Az alperesek azonban erre vonatkozó bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő, és az elsőfokú bíróság álláspontja szerint -az alperesi védekezéssel ellentétben - a kezesség, mint a szerződést biztosító mellékkötelezettség csupán a biztosított szerződés visszterhes jellege folytán nem válik maga is visszterhessé. Azzal, hogy a felperes készfizető kezességet vállalt az V. és VI.r. alperes tartozásaiért, a felszámolási eljárás során lehetővé vált, hogy az I.r. alperes - a követeléseket engedményezés útján megszerezve - a felperes által folyósított tagi kölcsönbe e követeléseit beszámítsa, s ezzel a felszámolási vagyont csökkentse. A Cstv.40.§ (1) bekezdés b/ pontja alkalmazásában azonban még az sem szükséges, hogy a szerződés a hitelezők kielégítési alapját csökkentse, az adott időben gazdaságilag indokolt és ésszerű szerződés is megtámadható. Ezért a szerződés megtámadásának a Cstv.40.§ (1) bekezdés b/ pontjában írt feltételei fennállnak, így az érvénytelennek minősül.

Az elsőfokú ítélet ellen az I.r. alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. A II-IV.r. alperesnek az elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezését - mivel azok valamennyi alperes vonatkozásában azonos ténybeli és jogi alapon nyugszanak - saját fellebbezési érveléseként kérte figyelembe venni. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a készfizető kezes felperes és az adósok, továbbá a készfizető kezes felperes és a hitelezők azonos személyek befolyása alatt működtek. A készfizető kezesi megállapodás a felperes, mint készfizető kezes, továbbá az I-IV.r. alperesek mint az egyes főkötelmek jogosultjai között jött létre. A felperes és az I-IV.r. alperesek közötti kezességi jogviszony alapját az V. és VI.r. alperesek, mint főkötelezettek és az I-IV.r. alperesek, mint jogosultak között fennálló visszterhes főkötelmek (engedményezési-, bérleti-, kölcsönszerződések) képezték, így a készfizető kezességi megállapodással sem egy, hanem nyolc kezességi jogviszony jött létre. Ebből következően a Cstv.40.§ (3) bekezdésében foglalt összefonódást, illetve azt, hogy a kezesi szerződés alanyai azonos személy vagy gazdálkodó szervezet befolyása alatt állnak-e, a felperes mint kezes és az egyes jogosultak, vagyis az I-IV.r. alperes vonatkozásában külön-külön, az egyes kezességi jogviszonyok alapján kell vizsgálni. A kezes és a főkötelmi kötelezettek megállapodása nem hoz létre kezességet, ezért az V. és VI.r. alperesek nem is alanyai a kezességi szerződésnek, ebből következően az a körülmény, hogy a felperes mint

készfizető kezes, továbbá az V. és VI.r. alperesek mint adósok között áll-e fenn összefonódás, vagy sem, a kezesség szempontjából irreleváns. A felperesi társaságnak érdekében állt „cégcsoporton belüli” V. és VI.r. alperesek zavartalan működésének a kezességvállalással történő biztosítása, de az V. és VI.r. alperesek által a készfizető kezességi megállapodásban tett nyilatkozatok kizárólag a készfizető kezességbe foglalt tartozáselismerő nyilatkozatoknak minősülnek. A felperes mint kezes, továbbá az I-IV.r. alperesek mint hitelezők (jogosultak) vonatkozásában a Cstv.40.§ (3) bekezdésében meghatározott tényállási elemek pedig nem álltak fenn, így közöttük összefonódás sincs. Ezért tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes, továbbá az I-IV.r. alperesek azonos személy, vagy gazdálkodó szervezet befolyása alatt működnek, így az ingyenesség és a visszterhesség vélelmét sem lehet velük szemben megállapítani. A perben támadott készfizető kezesi megállapodás egyébként sem tekinthető a Cstv.40.§ (1) bekezdés b/ pontja szerinti ingyenes kötelezettségvállalásnak. A kezesség olyan főkötelmet biztosító mellékkötelezettség ugyanis, amelyet a főkötelezettek - konkrét esetben az V. és VI.r. alperesek különböző jogcímenek, az I-IV.r. alperesek felé fennálló tartozásaira - tekintettel a felperes vállalt. A kezesi szerződés tartalmát és érvényességét - a felperesi érveléssel ellentétben - nem érinti, hogy a kezes a főkötelezettől kapott-e ellenszolgáltatást a kezességvállalásért vagy sem. A kezesség lényege éppen az, hogy a kezesi szerződés folytán a kezes ugyanannak a szolgáltatásnak válik a kötelezettjévé, melyet a főkötelezett köteles a kezesi szerződés jogosultja felé teljesíteni, ezzel biztosítva a jogosult igényének megtérülését. A készfizető kezesi megállapodás létrejöttét, az V. és VI.r. alperesek, valamint az I-IV.r. alperesek között létrejött visszterhes szerződések (főkötelmek) előzték meg, mely főkötelmek kötelezettjévé vált a felperes a kezességvállalása folytán. A felperes saját üzleti kilátásai alapján vállalta, hogy amennyiben a cégcsoportjába tartozó főkötelezettek a másik cégcsoportba tartozó jogosultaknak nem teljesítenek, úgy maga fog helyettük teljesíteni, majd pedig a teljesítést követően sor kerülhetett volna az azonos érdekkörön belüli kompenzációra. Az elsőfokú ítéleti állásponttal szemben a kezesség éppen annak járulékos jellegéből fakadóan nem választható el a főkötelezettségtől, oszttja annak sorsát. Ezért a főkötelezettség visszterhessége következtében a kezességi szerződés is visszterhes kötelezettséggé válik. A kezesség mint biztosíték az I-IV.r. alperesek vonatkozásában is visszterhes főkötelmi jogviszonyok alapján nyújtott szolgáltatások ellenében terheli a felperest, mely főkötelmek visszterhes jellege a készfizető kezes felperes irányában is fennmarad. A Ptk.276.§ (1) bekezdése szerint pedig amennyiben a kezes a jogosultat kielégíti, a követelés az azt biztosító és a kezességvállalást megelőzően keletkezett jogokkal, valamint a végrehajtási joggal együtt a kezesre száll, vagyis a készfizető kezes a főkötelem kötelezettjeitől teljesítést (megtérítést) követelhet.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján.

Az ítéletábra a másodfokú eljárás során hivatalból (Pp.50.§ (1) bekezdés) beszerzett cégmásolat alapján megállapította, hogy a hogy a VI.r. alperest - az elsőfokú ítélet meghozatalát követően - a cégjegyzékből 2015. február 18-i hatállyal - felszámolás folytán törölték, jogalanyisága megszűnt. (Gt.65.§) A fentiek alapján az ítéletábra a 4/I. sorszámú végzésével a pert - a felperes és a VI. alperes vonatkozásában - a Pp. 157.§ g.) pontja

alapján megszüntette, és az elsőfokú ítéletnek a keresetet a VI. r. alperessel szemben elbíráló rendelkezését - a VI. alperest a felperes javára perköltség, és az állam javára eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezésére kiterjedően - a Pp. 251.§ (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a perben releváns tényeket nagyrészt helytállóan állapította meg, ám azokból téves jogkövetkeztetést vont le, ezért téves érdemi döntést hozott.

Az elsőfokú bíróság által önmagában helytállóan idézett Cstv.40.§ (1) bekezdés b) pontja szerint a tudomásszerzéstől számított 90 napon, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított 1 éves jogvesztő határidőn belül a hitelező - vagy az adós nevében a felszámoló - a bíróság előtt keresettel megtámadhatja az adósnak a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző két éven belül és azt követően megkötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, **ha annak tárgya** az adós vagyonából történő ingyenes elidegenítés, illetve **a vagyont terhelő ingyenes kötelezettségvállalás** vagy a harmadik személy javára feltűnően aránytalan értékkülönbséggel megkötött visszerhes jogügylet. A Cstv. 40.§ (3) bekezdése szerint pedig, ha az adós a többségi befolyása alatt álló gazdálkodó szervezettel, továbbá, ha a gazdálkodó szervezet a tagjával vagy vezető tisztségviselőjével, illetve annak hozzátartozójával köt szerződést, az (1) bekezdés a/ és b/ pontjainak alkalmazásában a rosszhiszeműséget, illetőleg az ingyenességet vélelmezni kell. Ugyancsak vélelmezni kell a rosszhiszeműséget és az ingyenességet az egymással közvetlen vagy közvetett összefonódásban nem álló, de azonos személy vagy gazdálkodó szervezet befolyása alatt működő gazdálkodó szervezetek egymás közti szerződéskötése esetén.

A Ptk. 272.§ (1) bekezdése szerint kezességi szerződéssel a kezes arra vállal kötelezettséget, hogy amennyiben a kötelezett nem teljesít, maga fog helyette a jogosultnak teljesíteni.

A konkrét esetben a felperes a 2012. május 10-én kelt okiratban foglalt nyilatkozatával vállalt készfizető kezességet az V.r. és VI. r. alpereseknek, mint adósoknak (kötelezetteknek) - a különböző jogcímenek - az I-IV.r. alperesek, mint hitelezők felé fennálló (az okiratban az adósok által külön is elismert) tartozásaiért.

Helytállóan hivatkozott az I.r. alperes a fellebbezésében arra, hogy ez a - keresettel támadott - kezességi szerződés a felperes és a főkötelezettségekből eredő követelések jogosultjai, azaz az I-IV.r. alperesek között jött létre. Ezen nem változtat az a tény, hogy magát a felperes készfizető kezességi kötelezettségét elvállaló (tartalmazó) okiratot az V.r. és a VI.r. alperesek is aláírták, mert az ő okiratba foglalt szerződéses nyilatkozatuk ebben a körben csupán a Ptk. 242.§-ában szabályozott tartozáselismerés volt a jogosult I-IV.r. alperesek felé. Így a perben támadott kezességi szerződés a felperes és az I-IV.r. alperesek között jött létre, ők a kezességi szerződés alanyai. Ebből következően pedig e készfizető kezességi szerződés Cstv.40.§ (1) bekezdés b/ pontjára alapított megtámadása folytán az ingyenesség vélelmének alapjául szolgáló körülményeket is a felperes és az I-IV.r. alperes vonatkozásában kell

vizsgálni - kizárólag a készfizető kezességi szerződés tekintetében - és nem a felperes, valamint az V-VI.r. alperesek vonatkozásában.

A Cstv. 40.§ (3) bekezdését vizsgálva pedig az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes, továbbá az I-IV.r. alperesek között létrejött készfizető kezességi szerződés tekintetében a Cstv.40.§ (3) bekezdésében meghatározott vélelem alapján az ingyenességet vélelmezni kell.

A felperes mint kezes, továbbá az I-IV.r. alperesek mint hitelezők (jogosultak) vonatkozásában a Cstv.40.§ (3) bekezdésében meghatározott tényállási elemek ugyanis nem álltak fenn. A csatolt cégmásolatok alapján megállapítható, hogy a felperes és az I-IV.r. alperesek nem működtek azonos személy vagy gazdálkodó szervezet befolyása alatt. Az I-IV.r. alperesek nem álltak a felperes többségi befolyása alatt nem voltak tagjai a felperesnek, az pedig önmagában nem alapítja meg a vélelmet, hogy a felperes az I.r. alperesnek tagja. Mivel a perben támadott készfizető kezességi szerződés nem a felperes és az V.r. és VI.r. alperes között jött létre, a jogvita elbírálása szempontjából semmilyen jelentősége nincsen annak, hogy egyébként a felperes mint készfizető kezes, továbbá az V. és VI.r. alperesek mint adósok között áll-e fenn a Cstv. 40.§ (3) bekezdése szerinti összefonódás, vagy sem. Ezért a perben támadott - a felperes és az I-IV. alperes között létrejött - készfizető kezességi szerződés tekintetében az ingyenesség vélelme nem áll fenn.

Ilyen vélelem hiányában pedig az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a perben támadott kezességvállalás tárgya a Cstv. 40.§ (1) bekezdés b.) pontja szerint - eredményesen megtámadható - ingyenes kötelezettségvállalást lett volna.

A bírói gyakorlat következetes abban, hogy a dologi zálogkötelezett és jogosult között - a személyes adós követelésének a biztosítására - létrejött zálogszerződés sem minősül a zálogkötelezett vagyontát terhelő olyan ingyenes juttatásnak, amely alapul szolgálhatna arra, hogy a hitelező a dologi zálogkötelezett adós elleni felszámolási eljárásra tekintettel a Cstv.40.§ (1) bekezdés b/ pontja alapján a zálogszerződés sikerrel megtámadhassa. (BH 2010.301., EBH 2010.2146.) Ennek indoka pedig az, hogy a jelzálogszerződés egy főkötelmet biztosító mellékkötelezettség, amit vagy a főkötelelem adósa, vagy az ő kérésére egy kívülálló harmadik személy vállal. Ennek érvényességét nem érinti, hogy a zálogtárgyat felajánló harmadik személy milyen megfontolásból fogadja el a főkötelelem adósának felkérését a zálogkötelezettség elvállalására, és az sem, hogy a főkötelezettől annak elvállalása ellenében kért-e, és ha igen milyen ellenszolgáltatást a jelzálogkötelezett. Amennyiben a harmadik személy és a jogosult a zálogszerződést megkötik, a zálogkötelezett ugyanakkor a kölcsöntartozásnak válik a dologi kötelezettjévé, mint a kölcsönszerződés adósa, a személyes kötelezett. A mellékkötelezettség mint biztosíték a kölcsönnyújtás, mint szolgáltatás ellenében terheli a személyes, illetve a dologi kötelezettet. A dologi kötelezett helytállási kötelezettsége azonban nem terjed túl a fedezetül lekötött vagyontárgy értékén és ellenszolgáltatásként nem köteles a kölcsön pénzbeli visszafizetésére, csupán annak tűrésére, hogy a jogosult a lekötött vagyontárgyból a fennálló követelés erejéig kielégítést keressen. A kölcsönszerződés visszterhes szerződésnek, mert a személyes adós a kapott pénzüsségeket vissza kell fizetnie. A szerződés visszterhes jellege a dologi zálogkötelezett

adós irányában is fennmarad. Amennyiben a jogosult hitelező a zálogtárgyból kielégítést kapott, a követelés az egyéb biztosítékokkal együtt a kielégítés erejéig a zálogtárgy tulajdonosára, azaz az adósra száll a Ptk. 259.§ (1) bekezdésének értelmében, tehát a zálogkötelezett adós lesz az, aki a kölcsön visszafizetését követelheti a személyes kötelezettől. Más kérdés, hogy a személyes adós vagyona és az átszállt biztosítékok a követelés kiegyenlítésére elegendőek-e, de ez nem érinti a zálogszerződés visszterhes jellegét.

A biztosítéki szerződések generálisan - mellékkötelezettségként - az eredeti adóst terhelő főkötelelem teljesítését biztosítják. Ezért a fentiekben kifejtetek irányadóak más biztosítékra, így a kezességre is. A kezességet is többnyire szívességből (ingyenesen) vállalják, azonban a visszterhes szerződést biztosító kezesség sem tekinthető ingyenes jogügyletnek, mert a biztosított jogviszony visszterhessége folytán maga is visszterhesnek minősül.

A konkrét esetben a perben keresettel támadott kezességi szerződés - mint biztosítéki szerződés - mellékkötelemként az I.-IV.r. alperesek, mint hitelezők, továbbá az V. és VI.r. alperesek között létrejött visszterhes szerződésekhez (bérlet, lízing, engedményezés) kapcsolódott. A felperes sem tette vitássá, hogy alapjogviszonyok mindegyike visszterhes volt, de ezt bizonyítja a készfizető kezességi megállapodást tartalmazó okirat is. A mellékkötelezettség mint biztosíték az alapjogviszonyok, tehát a kölcsön, engedményezés, bérleti szerződés, mint szolgáltatás ellenében terheli a főkötelezetteket, illetve a kezességet vállalt felperest is. A kezes helytállási kötelezettsége nem terjed túl a főkötelezettek helytállási kötelezettségén, azzal tartalmában teljes egészében azonos. Mivel pedig az alapjogviszonyok mindegyike visszterhes szerződés volt, ezért az azokat biztosító kezességi szerződés is visszterhesnek minősül, hiszen ez a visszteher a személyes felelősséget, kezességet vállaló felperes irányában is fennmaradt. (BH 2010.301, Pécsi Ítéltábla Gf.V.30.070/2013/4.)

Mindebből következően tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a perbeli kezességi szerződést a Cstv.40.§ (1) bekezdés b/ pontja szerint megtámadható ingyenes kötelezettségvállalásnak minősítette, és emiatt érvénytelennek nyilvánította.

Az elsőfokú bíróság - eltérő és téves jogi álláspontja miatt - nem foglalkozott a felperes Ptk. 201.§ (2) bekezdésére alapított megtámadási, illetőleg a Ptk. 200.§ (2) bekezdésére alapított semmisségi hivatkozásával.

Ezekkel kapcsolatban az ítéltábla rámutat arra, hogy egyrészt a Ptk.201.§ (2) bekezdésére és a Ptk.200.§-ára alapított felperesi érvelést illetően is abból kell kiindulni, hogy a perbeli szerződés esetén - a Cstv.40.§ (1) bekezdés b/ pontjára alapított megtámadás indokolásbeli érvei miatt - a hitelező I-IV.r. alperesek javára a kezességi szerződés megkötésével „feltűnően aránytalan előny” sem állapítható meg, illetve ingyenes kötelezettségvállalás hiányában a támadott szerződés jóerkölcsbe ütközése is kizárt.

Másrészt az eshetőlegesen hivatkozott megtámadási, illetve érvénytelenségi okoknál az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a felszámolás alá került adós és a hitelezők közössége elsődleges jogvédelmi eszköze a Cstv.40.§-a alapján indult érvénytelenségi per. Így az adós nevében a felszámoló a Ptk-ban meghatározott egyéb érvénytelenségi okok alapján csak

akkor kérheti a szerződések érvénytelensége megállapítását, a keresetindítási jogosultsága csak akkor ismerhető el, amennyiben a Cstv.40.§ (1)-(2) bekezdésében leírt valamelyik tényállás elemeit meghaladó, azoktól eltérő többlet-tényállást ad elő. (BDT 2007/1686, Győri Ítéltábla Pf.IV.20.095/2008/16., Győri Ítéltábla Gf.II.20.296/2010/4.) A jelen esetben pedig a felperes a perbeli biztosítéki (kezességi) szerződést úgy támadta meg a Ptk.201.§ (2) bekezdése alapján, illetve olyan ténybeli alapon hivatkozott annak a Ptk.200.§ (2) bekezdése alapján álláspontja szerint fennálló érvénytelenségére, hogy - a Cstv.40.§ (1) bekezdés b/ pontjára alapított megtámadáshoz képest - semmilyen eltérő ténybeli körülményt nem adott elő. Ezért az e jogcímekre alapított keresete sem alapos.

Mindezeket összegezve az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltak szerint a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A megváltoztató rendelkezés folytán a felperes pervesztes lett, ezért az ítéltábla mellőzte az I-V.r. alperesek elsőfokú perköltségben és feljegyzett kereseti illetékben való marasztalását, ugyanakkor a pervesztes felperest kötelezte a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a pernyertes II-III-IV.r. alperesek javára elsőfokú, és az I-II-III-IV.r. alperesek javára másodfokú perköltség megfizetésére, amely ügyvédi munkadíjból áll.

Az ítéltábla az I-IV. alperesek jogi képviselőjével az első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltséget a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3.§ (2,5-6) bekezdései alapján - a per egyéb adataira figyelemmel - a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével és a pertárgyérték alapulvételével állapította meg. Az I.r. és az V.r. alperesnek az elsőfokú eljárásban, illetve az V.r. alperesnek a másodfokú eljárásban megtérítést igénylő igazolt költsége nem merült fel, ezért e körben az ítéltábla a döntést mellőzte. Köteles továbbá a pervesztes felperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti, valamint az I.r. alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a Pp.78.§ (1) bekezdése, az Itv. 59.§ (1) bekezdés és 74.§ (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján az államnak megfizetni.

G y ő r, 2015. április 15.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Bajnok István sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: